

Белград, 1856, II изд. Букурещ, 1865) и "Владислав крал и Великий княз Борис. Позоришни дела от С. И. Владикина" (Букурещ, 1870). Книгата на Иван С. Владикин включва две пиеси: I. Владислав крал български, преработка на трагедията на Йован Стерия Попович в 6 действия и II. Велики княз Борис.

Учебната литература се представя от седем учебника: "Кратка всеобща история" на Н. Берте, преведена от руски език от Георги С. Йошев, (Белград, 1861), придружена с методически указания и илюстрирана с карти; "Българска сметница" съставено от Кънчо Кесаров (Цариград, 1859); "Практическо наставление във френски език. Книга първа" (Браила, 1863). Изложено от Петър Василев Оджаков; "Начални познания от география по немска метода от П. В. Оджакова" (Виена, 1866); "Буквар" от Н. Първанов, Белград (1863 или 1867); "Читанка за народните училища" от Кънчо Кесаров (Цариград, 1869); "Наука за песнотворство и стихотворство. Учебник за по-главните общински български училища. От Петър Вас. Оджаков (Одеса, 1871)".

Съдържателното представяне на книгите дава възможност и за количествен анализ: научните книги са пет; религиозните - пет; нравоучителните - четири; историческите - две; художествените - две; учебниците - седем. Вижда се, че най-голяма е групата на учебниците. Като се вземе под внимание, че още три от книгите са предназначени за "българската юност", те стават десет или почти половината от книгите са за нуждите на българското училище. Причините: потребността на българските първоначални и класни училища от учебници и учебно-помощна литература и наличието на учебна литература на сръбски език, от който често се превежда.

В 11 от книгите, в които изрично е посочено, че са преведени от съответен език се вижда, че 5 от тях са от сръбски автори и са преведени от сръбски на български; 2 са от немски автори, на немски език, преведени на сръбски, а от сръбски на български; една от книгите е от чешки автор, на чешки език, преведена на сръбски и от сръбски на български език или всичко 8 от 11-те книги са преведени от сръбски език; две са преведени от руски на български и една от гръцки на български език.

Вижда се, че доминират преводите от сръбски език. Чрез сръбския език българите се приобщават към сръбската и европейската духовна култура. Заедно с това, сръбският език играе ролята на посредник между българската и чешката, между българската и немската литература.

Интерес представлява въпросът не само какво превеждат, но и как превеждат и съставят книгите си младите български автори. Буквален превод липсва. Книгите обикновено са авторизиран превод на оригинални съчинения: те се побългаряват, адаптират към българската действителност, преработват и допълват с идеи, мисли и материали на автора, за да станат достъпни и полезни за българския читател. Някои от авторите сами посочват в заглавната страница на книгата си, че тя е "побългарена от...", преработка на..." и пр.

Някои от книгите са компилативни. За да състави своите "Разни и полезни наставления за младите" Петър В. Оджаков ползва български, сръбски и немски